

ارزیابی راهبردهای کاهش جزایر حرارتی شهری و مصرف انرژی

مهدی فضلی^{۱*}، حسین مدی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد واحد همدان .
mfazli.1388@yahoo.com

۲- استادیار گروه معماری دانشگاه بین الملل قزوین. medi@ARC.ikiu.ac.ir

چکیده

شهرها و شهرنشینان بزرگترین مصرف کننده انرژی و منابع طبیعی هستند، اقلیم جهان در حال تغییر و زمین در حال گرم شدن است. این امر به علت رشد گازهای گلخانه ای در اتمسفر زمین ناشی از فعالیت های صنعتی و استفاده از سوخت های فسیلی برای تامین انرژی و توسعه شهرها است. و الگوی توسعه شهرها نتیجه خود را در افزایش مصرف انرژی از طریق گسترش شبکه های حمل و نقل، حجم های ساختمانی و... نشان داده است، مصرف انرژی شهرها باعث شده ۳۰ تا ۸۰ درصد گازهای گلخانه ای از محدوده درونی شهرها ساطع شود و حداکثر آسیب پذیری در مناطق شهری و برای ساکنان آنها از طریق بالا رفتن دمای هوا رخ دهد، این افزایش دما باعث ایجاد و تشدید جزایر حرارتی (بالا رفتن درجه حرارت مناطق شهری نسبت به مناطق حاشیه ای و روستاها) در شهرهای بزرگ و صنعتی شده و متعاقب آن نتایج منفی برای جامعه و محیط زیست از جمله افزایش مصرف انرژی و آلودگی محیط زیست در برداشته است از اینرو در این گفتار به شناسایی محدوده و اثرات پدیده جزیره حرارتی و نقش و میزان هریک از عناصر شهری در تشدید آن و تاثیر آن در افزایش میزان مصرف انرژی پرداخته شده و نتایج حاصل از این مقاله راهکارهایی در راستای کاهش مصرف انرژی و کاهش اثرات جزایر حرارتی در شهرها ارائه کرده است.

واژه های کلیدی: محیط زیست، طراحی شهری، معماری، مصرف انرژی، جزایر حرارتی

۱- مقدمه

مصرف انرژی در مناطق شهری به صورت مداوم روبه افزایش است متعاقب آن افزایش آلودگی های محیطی هم به صورت فزاینده ای در حال رشد است. توسعه پایدار شهری تمام جنبه های طراحی را در نظر می گیرد و تنها بر یک مسئله و به صورت یک بعدی توجه نمی کند اما در مورد این مسئله که یک بخش خیلی مهم از آن توجه به بحث انرژی و کاهش مصرف آن در شهر است جای هیچ گونه شکی نیست. مهاجرات هایی که به شهر اراک انجام شد و افزایش جمعیت باعث شد الگوی گسترش شهری اراک به ناگزیر و به علت نبود فضا در هسته مرکزی شهر به سمت دورتر از هسته مرکزی شهر کشیده شود و شاهد گسترش روز افزون